
Ordinaziun davart ils archivs communal, cirquitals e districtuals

dals 05-09-1988 (versiun dals 01-07-2004)

---

relaschada da la regenza ils 5 da settember 1988

1. Administraziun ed urden

Art. 1 Obligaziun d'archivar

¹ Las autoritads ed ils uffizis da las vischnancas, dals circuls e dals districts èn obligads da tegnair en salv las scrittiras che resultan da lur lavur. Per quest intent ston els manar archivs.

² Quests servan a segirar ed a tegnair en salv las actas istoricas sco er tut las actas essenzialas da l'administraziun. Lur urden vegn fatg tenor in plan d'archiv ch'è vegni approvà da l'archiv dal stadi.

Art. 2 Surveglianza e cussegliaziun

¹ Ils archivs communal, cirquitals e districtuals èn suttamess a la surveglianza da la regenza. Questa lascha exequir tala tras l'archiv dal stadi.

² L'archiv dal stadi cusseglia las autoritads communalas, cirquitalas e districtualas en dumondas da l'archivar. *

Art. 3 Directivas chantunalas

¹ L'archiv dal stadi relascha directivas davart l'integraziun e la registraziun da las archivalias e davart il marcar ils effectivs dals bains culturalis ch'èn degns da vegnir protegids tenor la lescha federala per proteger ils bains culturalis en cas d'in conflict armà dals 6 d'october 1966¹⁾. *

² ... *

---

¹⁾ CS [520.3](#)

* tabellas da las modificaziuns a la fin dal relasch

Art. 4 * Segirezza, local d'archiv

¹ Las autoritads communalas, circuitualas e districtualas èn obligadas da metter a disposiziun localitads d'archivar adattadas. Quellas ston garantir la protecziun da las archivalias cunter fieu, umiditad, ladernitsch ed invista nunautorisada. Ellas dastgan vegnir duvradas mo sco archiv.

² Sche locals d'archiv convegnents mancan en las vischnancas, ston quels vegnir previs en connex cun construcziuns novas u midadas da construcziun d'edifizis publics. Ils plans da construcziun correspondentes ston vegnir preschentads a temp a l'archiv dal stadi per prender posiziun.

Art. 5 * ...

Art. 6 Archivari
1. elecziun

¹ Per l'administraziun dals archivs ston vegnir elegids archivaris stabels e substituets da quels. Ils titulars da l'uffizi ston vegnir communitgads a l'archiv dal stadi. *

² ... *

Art. 7 * 2. obligaziuns

¹ L'archivari è responsabel per l'effectiv nunreduci da l'archiv confidà ad el. El sto metter en urden il material che vegn natiers da nov tenor il plan d'archiv.

² Per las archivalias sto l'archivari manar ils registers, las controllas e las glistas prescrits dal chantun. Ils duplicats dals plans d'archiv, dals registers e da las registas sto el surdar a l'archiv dal stadi.

Art. 8 3. pussanza da las clav

¹ Da las clav da l'archiv dispona unicamain l'archivari.

Art. 9 4. salarisaziun

¹ Per sias stentas retira l'archivari ina indemnisiun commensurada.

Art. 10 Actas da stadi civil

¹ Al funcziunari da stadi civil cumpetent sto vegnir concedì da tut temp access a sias actas ed a ses documents che vegnan tegnids en salv en l'archiv. Il metter en urden las actas da stadi civil vegn fatg dal funcziunari da stadi civil cumpetent tenor las directivas da sia autoritad superiura.

Art. 11 Obligaziun da consegna

¹ En connex cun midadas d'uffizi da commembers d'autoritads e da funcziunaris èn ils titulars da l'uffizi che sa retiran obligads da surdar a l'archiv ils cudeschs uffizials e las actas uffizialas che sa chattan en lur mauns, uschenavant che quels na vegnan betg surdads al successur en uffizi. L'archivari sto pretender enavos dals funcziunaris che sa retiran las actas uffizialas per mauns da l'archiv.

Art. 12 Eliminaziun

¹ L'eliminaziun d'archivalias senza valur sa drizza tenor las directivas da la regenza davart ils termins da tegnair en salv. Documents da valur istorica ed archivalias ch'èn pli veglias che 100 onns na dastgan betg vegnir eliminads. *

² Actas eliminadas ston vegnir destruidas; igl è scumandà da las vender u da las dar vinavant.

Art. 13 * Restauraziun d'archivalias

¹ La restauraziun d'archivalias donnegiadas sto vegnir fatga da spezialists, e quai suenter avair consultà l'archiv dal stadi.

Art. 14 Deposit en l'archiv dal stadi

¹ Entiras u singulas archivalias pon vegnir surdadas a l'archiv dal stadi per l'archivaziun transitorica, sche relaziuns spezialas pretendan quai.

Art. 15 Archivs d'organisaziuns regiunalas

¹ Organisaziuns regiunalas e federaziuns dal dretg public èn sezzas responsablas per lur archivs. En cas da lur liquidaziun ston ils documents essenzialis da lur administraziun vegnir deponids en in archiv public dal chantun.

2. Diever

Art. 16 Avertura dals archivs

¹ Ils archivs da las vischnancas, dals circuls e dals districts ston vegnir rendids gratuitamain accessibels a la scienza ed a la perscrutaziun, e quai observond las disposiziuns che suondan.

Art. 17 Controlla dals utilisaders

¹ Ils utilisaders ston sa legitimar e dar enconuscent lur finamiras da lavur. *

² L'invista d'archivalias dastga vegnir fatga mo en localitads survegliadas.

Art. 18   Emprest, ediziun

¹ L'emprest d'archivalias a persunas privatas è scumandà. Emprests limitads ad uffizis che han il dretg da retrair archivalias èn pussaivels cunter ina retschavida. L'archiv dal stadi ha da tut temp il dretg da sa laschar trametter cunter ina retschavida archivalias ad emprest dals archivs communal, cirquitals e districtuals.

² L'ediziun d'actas en cuntraversas giuridicas sa drizza tenor las prescripziuns respectivas dal dretg chantunal da process. Ella vegn fatga unicamain a dretgiras ed ad uffizis.

Art. 19 *   Controlla d'emprest

¹ Davart l'emprest d'archivalias sto vegnir manada ina controlla.

Art. 20   Temp da bloccada 1. en general

¹ Da princip n'èn las archivalias betg accessiblas a la publicitad durant 35 onns dapi lur emissiuin.

² Actas persunalas, giudizialas e fiscalas sco er ils protocols da la suprastanza communal han in temp da bloccada da 50 onns.

³ Da las actas tutelaras dastgan ins prender invista il pli baud 50 onns suenter la mort da l'avugadà. *

Art. 21   2. excepziuns

¹ En l'interess da la scienza e da la perscrutaziun po vegnir concedi il dretg d'invista da las actas durant il temp da bloccada, sche la protecziun dals interess publics e privats è garantida.

² Sut las medemas premissas sto er vegnir concedida l'invista da las actas avant la scadenza dal temp da bloccada e pon er vegnir fatgs extracts dals protocols, sch'in interess essenzial vegn fatg valair.

³ Competent per conceder la permissiun d'excepziun è quella autoritad u quel uffizi che ha fatg u consegnà las actas. En cas che l'invista vegn refusada decida l'autoritad da surveglianza.

Art. 22 *   Actas da notariat

¹ Actas e cudeschs da notariat èn da princip privads da l'invista publica. Per in'eventuala invista è necessari il consentiment da las persunas autorisadas u la permissiun da la cumissiun da notariat.

Art. 23   Actas da stadi civil

¹ L'invista da las actas da stadi civil sa drizza tenor la legislaziun federala e chantunala davart il stadi civil.

Art. 24 * ...

Art. 25 Protecziun da datas

¹ La protecziun da la personalitad e da datas sto vegnir garantida a norma da la legislaziun resp. da las directivas da la confederaziun e dal chantun.

3. Inspecziuns

Art. 26 * Inspecziuns periodicas dals archiv

¹ Ils archivs communal, cirquitals e districtuals èn sutmess ad ina inspecziun periodica. L'archivari dal stadi fixescha mintg'onn tge archiv che ston vegnir inspecziunads. El surveglia la realisaziun da las inspecziuns.

Art. 27 Inspecturs d'archiv

¹ Las inspecziuns vegnan realisadas dals inspecturs d'archiv. Quels èn sutmess a l'archivari dal stadi e vegnan elegids sin sia proposta dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient. Els cusseglian las vischnancas, ils circuls ed ils districts da lur circul d'inspecziun en tut las dumondas da l'administraziun da l'archiv. *

² Ils inspecturs d'archiv èn collavuratur en uffizi accessoric ed èn sutmess a l'ordinaziun chantunala dal personal¹⁾.

Art. 28 Rapports d'inspecziun

¹ Ils inspecturs d'archiv dattan in rapport detaglià a l'archiv dal stadi davart il stadi da las localitads d'archiv, davart l'administraziun e l'urden da las archivalias sco er davart archivalias che mancan u ch'èn vegnidas vitiers da nov, e quai cun propostas correspondentas. *

² L'archiv dal stadi transmita ils rapports d'inspecziun, munids cun las directivas necessarias, a las vischnancas, als circuls ed als districts.

Art. 29 * Inspecziun tras l'archiv dal stadi

¹ En cas excepziunals pon singuls archiv vegnir inspecziunads d'in represchentant da l'archiv dal stadi.

---

¹⁾ DG [170.400](#)

Art. 30 *   Inspecziun posteriura

¹ Sche l'administraziun d'in archiv è insufficienta, vegn fatga ina inspecziun posteriura. Sche quella è negativa, po vegnir ordinada la reordinaziun dals archivs negligids, e quai sin donn e cust da las vischnancas, dals circuls u dals districts correspondents.

Art. 31   Entrada en vigur

¹ Questa ordinaziun remplazza l'ordinaziun davart ils archivs communal, cirquitals e districtuals dals 16 d'avust 1982¹⁾ ed entra en vigur il 1. d'october 1988.

---

¹⁾ CUL 1982, 996

Tabella da las modificaziuns - tenor conclus

Conclus	Entrada en vigor	Element	Modificaziun	Publicaziun en la CUL
05-09-1988	01-10-1988	relasch	emprima versiun	-
20-09-1994	01-10-1994	Art. 22	revisiun totala	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 2 al. 2	midada	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 3 al. 1	midada	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 3 al. 2	aboliziun	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 4	revisiun totala	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 5	aboliziun	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 6 al. 1	midada	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 6 al. 2	aboliziun	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 7	revisiun totala	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 12 al. 1	midada	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 13	revisiun totala	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 17 al. 1	midada	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 19	revisiun totala	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 20 al. 3	midada	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 24	aboliziun	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 26	revisiun totala	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 28 al. 1	midada	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 29	revisiun totala	-
27-10-1998	01-12-1998	Art. 30	revisiun totala	-
27-04-2004	01-07-2004	Art. 27 al. 1	midada	-

Tabella da las modificaziuns - tenor element

Element	Conclus	Entrada en vigor	Modificaziun	Publicaziun en la CUL
relasch	05-09-1988	01-10-1988	emprima versiun	-
Art. 2 al. 2	27-10-1998	01-12-1998	midada	-
Art. 3 al. 1	27-10-1998	01-12-1998	midada	-
Art. 3 al. 2	27-10-1998	01-12-1998	aboliziun	-
Art. 4	27-10-1998	01-12-1998	revisiun totala	-
Art. 5	27-10-1998	01-12-1998	aboliziun	-
Art. 6 al. 1	27-10-1998	01-12-1998	midada	-
Art. 6 al. 2	27-10-1998	01-12-1998	aboliziun	-
Art. 7	27-10-1998	01-12-1998	revisiun totala	-
Art. 12 al. 1	27-10-1998	01-12-1998	midada	-
Art. 13	27-10-1998	01-12-1998	revisiun totala	-
Art. 17 al. 1	27-10-1998	01-12-1998	midada	-
Art. 19	27-10-1998	01-12-1998	revisiun totala	-
Art. 20 al. 3	27-10-1998	01-12-1998	midada	-
Art. 22	20-09-1994	01-10-1994	revisiun totala	-
Art. 24	27-10-1998	01-12-1998	aboliziun	-
Art. 26	27-10-1998	01-12-1998	revisiun totala	-
Art. 27 al. 1	27-04-2004	01-07-2004	midada	-
Art. 28 al. 1	27-10-1998	01-12-1998	midada	-
Art. 29	27-10-1998	01-12-1998	revisiun totala	-
Art. 30	27-10-1998	01-12-1998	revisiun totala	-